

Бүгү чурттарнын пролетарийлери, каттыжыңар!

ШЫН

СЭКП Тыва обкомунун, Тыва АССР-нің Дээди Соединин болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

№ 158 (11356)

1980 чылдың июль 8, вторник

1925 чылда үндөзүлгөсү

Өртүө 2 көз.

СЭКП ТК-ның Политбюрозунда, ССРЭ-нің Дээди Соединин Президиумунда, ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлелинде

ССРЭ-нің болгаш ГФР-нің удуртукчуларының чугаалажышкыннарының түннелдеринин дугайында

СЭКП ТК-ның Политбюрозу, ССРЭ-нің Дээди Соединин Президиуму, ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлели СЭКП ТК-ның Чыгыш секретары, ССРЭ-нің Дээди Соединин Президиумунун Даргазы Л. И. Брежневтин, СЭКП ТК-ның Политбюрозу, ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлелинин Даргазы А. Н. Косыгинин, СЭКП ТК-ның Политбюрозу, ССРЭ-нің Министрлер Чөвүлелинин Даргазы А. А. Громыковун Германия-ның Федеративтик Республикасынын Федералдык канцлерин Г. Шмидт болгаш федералдык канцлеринин оралакчызы, даштыкы херектер министри Г. Д. Геншер-биле чугаалажышкыннарының түннелдерин чугаалажып көргөш, Л. И. Брежневке баштаган совет делегациянын ажылын долу болгаш бүрүк-биле чүдүтүп деп көргөн.

Чугаалажышкыннарының түннелдерин чугаалажып көргөш, Л. И. Брежневке баштаган совет делегациянын ажылын долу болгаш бүрүк-биле чүдүтүп деп көргөн.

Делегей байдалынын, нарын-дашкыны болгаш элден каш айтырылганын талазы-биле чүдүтүп тургуда, ийи тала, чугаалажышкыннарының түннелдерин дүшүктүрүп чүрүк чавырылганын эргежок чүдүтүп, болдуруп болгаш ажыктыг чүдү болурун тодаргай-биле медеглеш, чавырылганын делегей харылааларына кол чүдү болгаш тургун дээш анаа бүгү талазы-биле ийи бээринге, боттарынын чүдүктүдүп илережкен.

Совет делегация шылгаттыган ленинчи даштыкы политика болгаш акы-дуңма социалисттик күрүшүнүн дугаа-лаанышсаа, совет уластуң тура-соруун илережип, тайбын болгаш уластар аразынын айымы чок чоруун быжылга-рынын, боо-чепсекти өндөрө бүдүрүп соксаарынын болгаш чепсектегеннишкынни дүжү-дүрүп айтырылганын кичигейин төвүне тургускан.

Л. И. Брежнев Совет Эялелинин мурунунда үстүндө айттыганын айтырылганын талазы-биле дүжүктүгүне келди алмаштыг улаштуг элден хей чаа идеяларын болгаш то-

ларгай саналдарын, оон иштинде ортумак ыракшылдык ракетка-адролуг чепсектеге хамаарышкан саналдарын кылган.

Европада ортумак ыракшылдык чепсектеге айтырылганын иштинде ортумак ыракшылдык ракетка-адролуг чепсектеге хамаарышкан саналдарын кылган.

Барыны чүк күрүшүнүн чазактары харысалганы ме-дереп билерин илережип бол-гаш Европанын база бүгү де-легейин уластарынын амы-дыралык эрге-ажыктарын ба-рымалаан чаа совет эгелеш-кинерге чаагай чүдүктүдүп дүжү-дүрүп соксаарынын болгаш чепсектеге хамаарышкан саналдарын кылган.

рынга чаа идиг кылары-биле Топ Европада чепсектеге күш-терин болгаш боо-чепсектеге та-лаларын кызыларынын дуга-йында вена чугаалажышкын-нары-биле холбаштыр элден хей тодаргай болгаларын совет тала база илережкен.

Барыны чүк күрүшүнүн чазактары харысалганы ме-дереп билерин илережип бол-гаш Европанын база бүгү де-легейин уластарынын амы-дыралык эрге-ажыктарын ба-рымалаан чаа совет эгелеш-кинерге чаагай чүдүктүдүп дүжү-дүрүп соксаарынын болгаш чепсектеге хамаарышкан саналдарын кылган.

СЭКП-нин XXV съездинин шийтпирлерин — амыдыралга!

ЭДЕ ДЕРИШКИН — ХУННУН АЙТЫРЫ

«Тыва даг-дугу» комбинаттын хей ичининде коллек-тив СЭКП Топ Комитетинин июнь (1980 ч) Плену-муну материалдарын, аңаа эш Леонид Ильич Брежневтин иштелини болгаш Плену-муну донгааларын улуг союуругал-биле таныжып, өөренип турар. СЭКП-нин XXV съездинин 1981 чылдың февраль 23-те чыныдыр дугайында донгаала даг-дүңчүлөр сеткил ханыш-кын-биле уткаан. Фабричнын коллектив даг-дугу бү-дүрүшүнүн планын сөлүгү ийи айларда күөсөдүрүп болгаш амыл-ишчи сорук кирген коллектив чедиш-киннерин улам-на быжылган, планын оонаалдарын күөсөдүрүп хандарын дээш бүгү эрге-хемчеглерин ап, күөсөдүрүшүнүн ажылдарын шийтпирлээ.

Комбинаттын техникте де-дериге, дериг-хемчеглерин көчүтүп нарын. Оларын башка-рып, ажылдарына, өдип-сеп-төөрини мерекелерде калдар негеттинер. Бо талазы-биле комбинатта өздөн амыл-а-ры кылдырган. Доолукчу чыл-дын планын оонаалдарын күөсөдүрүп дериг-хемчег-лерин чогумчалыг ажылдар-ын улуг укур-дузалыг.

Ичкангаш СЭКП Топ Ко-митетинин, ССРЭ-нің Министр-лер Чөвүлелинин планнаш-кынны экидер болгаш бүдү-рүлгенин ажыктымы, ажы-дын шынарын бедиринге амыл-а-гы механизминин сал-дарын күөсөдүрүп дугайында доктаалында холбаштыр ком-бинатта хемчеглерин ажылдап кылган.

Ук доктаалга үндөмөш бү-дүрүш чөдөрлөр бүдүрүш-тин техникте деңгээлин кө-дүрүп болгаш база оларын чаартып турарынын, эде дериг-тин талазы-биле планнарын ажылдап кылдыр ужурут.

«Тыва даг-дугу» комбинат ол планнарга дараазында айты-рылганы кирген: курлавыр-ларын долу-биле ажылдаары, ажылдап турар бүдүрүш чө-дөрлөр алгылары болгаш чаар-тыр, депшигелтик техноло-гияны ажылдаары, продукция-ның чаа хевирлерин бүдүр-үш шийгээдип алгы, чаа хевир-ини бедик бүдүрүшчүлүг дериг-хемчеглерин ажы-лаары, эргелен башкарылганы улам ийи сайыраңгайлаары, продукциянын шынарын бедирлерин болгаш оон-даа өскө.

Эрткен 4 чылдарын дугу-зунда «Тыва даг-дугу» комби-натта бүдүрүшчүлүг эде дериг-тин планын дугузар чамдык

чылда экономикага орулгазы 65 муң рубль болур. Рудникти доңгөдүп туруп каан электир шугумунуң даг ажылдарының калбарынын ужурунда чаа-амылдар ажылдар союушунче кире бергенин чаладыр со-рулга-биле ол электир шугу-муну дашкаарлар ажылды ба-ла планнап турар. Чылдын-на 2 км шугумуну аткаарлар көжүрүп тургаш 1984 чылга чедир 8 км чаа шугумуну тут-кап, бүгү электир хандарын-газынын схемасын эде турар, ол ажылга 60 муң рубльди чарыдалар планнаптыганын.

Бир дугаар элечинин руда сөөртүр шугумунда эри, кош-каа конвейерлерин союу-р, оларын орунга 5 чыл дугу-зунда бедик бүдүрүшчүлүг, калбак ленталар 26 чыл кон-вейерлерин элтеп тургусар.

Ийи дугаар элечинин фаб-риказынын руда сөөртүр шугу-мунда ажылдап турар 8 кон-вейерлерин ленталар 1000 мм-ден 1200 мм чедир калбар-лы союурун көрдүнгөн. Даг-дугу бүдүрүшчүлүгүн бүгү бүдүрүшчүлүгүн чүтө чаа ажылдаптыр кирип турар дериглерин — агаарын руда-нын алаандан өтүрүлүп тур-гаш, даг-дугу үстүнге сал-дап үнүн кээрге алгаш алыр чаа 6 сепараторларын 1982 — 83 чылдарда 5—6 дугаар сорттарын алыр шугумга ажылдаар. Даг-дугу чымчадыр, дыралдыр соксаар, оон иштин-де элечин-дооруракты арылга-ры чаа 10 аппаратарын ажылда-рып кирип, механиктик 30 хи-ре чаа шийкиштерин эде де-рини.

Хол-биле кылып турар аар ажылдарын механизастаар бол-гаш технологияны автомат-тар талазы-биле дараазында ажылдарын чорударын план-наа. Складка эскелтен частыр материалдарын дүжүрүшкө болгаш складтан алыр матери-алдарын чүдүрүшкө тускай механизминин ажылдаары көрдүнгөн, азы ол складтарын чүк салыр шөдөрүн эде кыл-гаш, автодүжүрүшчүлүгүн ажылдаары болур. Амыг үеде частыр материалдарын дага өрүмчөзүтүр хөл-биле уруп, октап турар болза, 1982

чылдан эгелеп ол ажылдарга СЭЗН-5А марканын тускай октап машиналарын ажылдап эгелээр. Даг массаны сөөртүп турар аар автосамосвалдарын агар септелгенин чорударын механизастааттыганын чаа шугу-муну тургузар. 1982 чылда бир дугаар элечинин фабрика-зынын руда үрүмкөтөр херек-селерин үзеп-чаарына «Тыва» деп тускай төпчүктөн чаа системазын ажылдагы кириер, оон түннелдеринде 5 ажылчын хосталыр.

Амыг үеде хол-биле кылып аар ажылдарын иштинде чү-дүрүшчүлүгүн ажылы колдан турар. Бо ажылды чыге-дир сорулга-биле даг-дугун пресстеп тургаш савалаар 16 машиналарын ажылдагы кири-рин планнаа, даг-дугун чыскай салып үдүрер 1 ма-шинаны шийгээдип алгыры көрдүнгөн. 1982—1983 чыл-дарда даг-дугун машинага чү-дүрүп 12 электродүжүрүш-чүлүгүн ажылдаар.

Анализ кылырда кезек ше-неле руданы агылап алыр ажылдарын механизастаары база планнаптыганын. Электир болгаш изиг, соок сугуну шугу-мунарын септөөрге ажылдаар тускай 3 машинаны ажылдаары көрдүнгөн.

Олар чүдүдүп болгаш энер-гиянын камнаалыгын чедип алыр сорулга-биле үрүмкөтөр хөмүрдүш агаар-биле үрү-рүп тургаш ТЭЦ-тин котелда-рынга өртөдүрүп планнап тур-гаш. Ол арга чылда-ла 1000 тонна хөмүр-лашты камнап алыр арганы бээр.

Эде дерининин планын-да бойдуз камнаалыгын ай-тырылганын база көрдүнгөн. Оларга үрүмкөтөр-сорттар комплекстин болгаш даг-дугу арылган мылгаар цехтерин корпустарынын иштинде агаар-дымда үдүрүлгөттүгүн, доо-зун болуп турар даг-дугун үрүмкөтөр хөмүрдүш агаарын аштаар шүдүрүшчүлүгүн тургу-т.

зар, 1982 чылда — руда сөөр-түр шугумунуң 2 дугаар корпу-зунга, 1983 чылда — 3 ду-гаар корпука, 1983 чылда — 1 дугаар корпука, 1983 — 1984 чылдарда кураткан руда складынга болгаш руда курга-дыр корпука ыныг шүдүрүш-чүлүгүн салыр планнаптыганын. Бо бүгү ажылдарга 890 муң ру-блди чарыдалары көрдүнгөн.

Нити-биле комбинаттын цехтеринге мынчаар эде де-рининин кылырына план дугузар 2.8 миллион рубль акша-хөргөдүш чарыдалары негеттинип турар. Ук хемчег-лерин шүдүрүшчүлүгүн бүдүрүш-чүлүгүн ажылдап бээр, оларын өртөө 3 чыл дугу-зунда долу-биле эгиттине бээр. Бо ажылды чоруткан түннелдеринде 68 кижи аар ажылдардан хосталыр, ажы-дын шынарын нити салы 84 кижи кылырлар, 4600 тонна хөмүр-лаш камнаптырар. 15 млн. көп-шак электроэнер-гия камнаптырар.

Комбинаттын техникте кылдыгын санаанын дугузар алгырга, даг-дугун бүдүрүп ү-дүрүшчүлүгүн 1985 чылда 150 муң тонна чедер, дээди категория-нын продукциянын үлүгү 1979 чылда 5.4 хуу турган болза, 1985 чылда 24.9 хуу чедир өсөр. Бо планын комби-натка ажыктымы улуг: про-дукция 2.5 миллион рубльге, күш-ажылдын бүдүрүшчүлүгү 11.3 хуу өсөр, хол-биле кы-лым ажылдын үлүгү 43.1 хуу-дан 27.9 хууга чедир өсөр-жээр.

Комбинаттын чогалыг кыл-ган бо планын даг-дугу үзет-пүрүшүн кол эргелели чүдү-дүтүшүп көргөш баштаан, акша-хөргөдүш, дериг-херек-селерин, машина-техниканы бээр планнаптыганын. Ам чүтө-дө бо планга даянып алгаш, ком-бинаттын бүгү бүдүрүшчүлүгүн кол коллективтеринин, ажы-дын шынарын, инженер-техник-тин ажылдакчыларын болгаш удуртукчуларын талазында кеминг ажылдаары негеттинип турар.

Т. САМАНЧАП.

«Тыва даг-дугу» комбинат-тын техникте кылдыгын санаанын дугузар алгырга, даг-дугун бүдүрүп ү-дүрүшчүлүгүн 1985 чылда 150 муң тонна чедер, дээди категория-нын продукциянын үлүгү 1979 чылда 5.4 хуу турган болза, 1985 чылда 24.9 хуу чедир өсөр. Бо планын комби-натка ажыктымы улуг: про-дукция 2.5 миллион рубльге, күш-ажылдын бүдүрүшчүлүгү 11.3 хуу өсөр, хол-биле кы-лым ажылдын үлүгү 43.1 хуу-дан 27.9 хууга чедир өсөр-жээр.

К. Х. Шавырааны Тыва АССР-нин салыг министринге томуйлаар дугайында ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Тыва АССР-нің Дээди Соединин Президиумунун Карбай-оол Хертекович ШАВЫРААНЫ Тыва АССР-нің салыг министринге то-муйлаар.

Тыва АССР-нің Дээди Соединин Президиумунун Даргазы М. МЕНДУМЕ. Тыва АССР-нің Дээди Соединин Президиумунун Секретары С. КРАСНЫЙ.

Кызыл хоорай, 1980 чылдың июль 7.

Чайгы ажилдарны үлөсөргөй чорудар КАРА-ХААКТЫН НОГАА ШӨЛДЕРИНДЕ

Кызыл районун «Кара-Хаан» совхозу ногаалар та-рып өстүрүшкө тускайлаптыганын. Оңгу беш чылдын, доостур чылында 550 га тараа аймаандан аңгыда, 65 га капустаны, 24 га огурети, 5 га помидорну, 17 га картофелди тараан. Совхозтун ногаажылары гектар-дан-на 170 центнер капустаны, 100 центнер помидор-ну база ол хире огурети ажаап алгырын хүлээнген.

Совхозтун ногаа шөдөрлөрү бүрүк-биле сугаттыг. Тап-сынын суу четтери-биле агын чыдар. Эрткен чылдарга бо-дуга, 60 чылын ногааларнын сугартылганын багыт өвөс ор-ганизастан. ДДА-100 деп 5 машина база ДДН-70 үш ма-шина үзүктелешкин чок чаш-тырып сугартып турар. 40 га капустаны машина-биле тарып олуткан. Ичкангаш оон бок үнүштерин аштаарын мета-лизастаан. Ийи культиватор-биле капустанын ботун үзө кестирип турар.

Сөөлү үеде болгулаан чаашкыннар соонда ногаа шө-дүрүн бок үнүштер өндөрө үтүп эгелээ. Ичкангаш ам бүтү күштү оңу аштап, арылганынчеге уландырган. Совхозта нити-биле 5-5 кижилг алды эвеноу тур-гускан. Оларга тус-тус уча-стотарын быжылгап каан. Ногааларын ажаап өстүр-ер ажылды агроном Мария Дмитриевна Бутановага үдүртүп турар. Оң-биле но-гаа шөлүгө ужуражы бер-дирээ.

— Ажыл-даа кызыл-чай чок ийи — деп, Мария Дмитрие-ва чугаалай-дыр. — Бок үнү-штер кишин өндөрө үтүп чы-дар. Оларын дораан уауткаас бол-за, капустаны, помидорну үн-дүрбөс. Чаштырып сугартып тур каа соксадык.

Бок ашталганын июнь 25-тен эгелээ. Бо аразында хол-биле мыка хей черин, а ма-шина-биле 35 ганын бок үнүштерин аштап арылган. Таиса Александровна Дроздо-ванын эвеноу. Бок үнүштер ашталганында эң-не кызым-ажылдап турар. Эвено болуу-да быжылган 10 гектар капус-танын ашталганын доозар чет-кен.

Сугуу чаштырып сугатар ДДА-100 машинада ажылдап турар Алексей Салчак 27 гек-тар капустанын сугартылга-зын үзүктелешкин келген. Ол ышкан Монгуш Сокурун, Монгуш Танаютун суг чашты-рар машиналарын анаа түрүп көрбөс. Бо үш сугаттын дү-бөт ажылдап турар.

— Кызыл хоорайнын албан-органнары чөдөрлөр совхозка шөф дулазын көртүзүп, ногаа ботун аштажып турар-дыр. Оларын көп турары калды-гыт — деп, совхозтун кол агро-ном Анатолий Егорович Шелепешов союурулганын.

— Кызылдан биске көп дулаалыг турар, элден каш организацалар бол — деп, ол тарылдык. — Чамдыктары эки дулаалыг турар. Чижээ, Кызылдын сайгарыкта база-зынын, районун харылдаа черинин коллективтери ошаг-лыг участкаларынын бок үнү-жүн чаа арымы аштап калды-лар. Оске организацалар шүттүзү мынчыл болза эки-дир ийи. Чамдыктары ажаап-ла турар, херек кырында ду-лаалык боор-тур. Республи-канын Сан министерствону-нун, Социал хандырылга ми-нистерствонун коллективте-ри ошаглыг чөдөрлөр аштаар дээш, ама чөдөр келбөөн-дир. Ош чөдөрлөр аштаар бок үнүш дүй алган. Бы-жылгаан албан чөдөрлөр-нин ууртукчулары са-гыш чөдөр, шөф ажы-дын күөсөдүрүшчүлүгү болза эки. Оон башка совхоз ботуну кү-жү-биле бүтү шөлүн ботун аштап ап, шыдаас. Бок үнүштер аштаар ажылды ам тургетпеске болза хөржөк. Үзгө эртеге, бок үнүштер а-лырбайн бээр. Ногаа дүжүлү куудулап болбай.

Совхозтун ногаа шөдөрлө-рин үнүжү өрткөн чылдар-тыккап ыракта эки. Чоокку хүнүрде бокту аштап каап-тар болза, чаагай дүжүтү ап болур аргалыг. Кара-хаактын чөдөр чөгүн-на ичкангаш кы-лырын оонаалып турар. Олар-га Кызылдын шөдөр турар организацалары бары дула көртүрө эргежок чүтүлө.

И. АРАКЧАА,
«Шынын» тускай көрө.

Нитинин малынга четчир чөмни белеткээр

ЛЮДЕРНАНЫ КЕСТИРИП ЭГЕЛЭЭН

Танда «Коммунизмни хереди» совхозта комсомолчу-аниматорун мал чөмнөри белеткээр бригаданын механизатор Николай Серов удуртуп турар. Оң кезининде 24 киж. Аниматорун ситен шөү чингир-ногаан апарган кестүп чыдар.

Ол комсомолчу-аниматор эвеноунуң ажы-ишчилери бо хүнүрде сугартып, ажаап чалаанын шөдөрде үгөн людернаны кезип эгелээ. Амдында үш трактор үзүк-тедешкин чок кезидели чө-рүлүп, кескен ситенин бөдү-рүп, оон соон дарыг пресстөр, улаштыр сараттаарычче кирерлер.

Бо бригаданын ажылчына-ры мал чөмнөринин белетке-леринге бүтү күштү көөсөдөр. Шөдөргө ситен кезип, бөлүп, 22 трактор, чеди ситен кезер машина, дөрт пресстөр ма-шина, сенаж салырында ДТ-75-тер кирир. Оон мыңай үш улуг тракторну септеп, ажы-лаче кириер. Ситен далганы кылдыр дерилгени база септеп доозар деп турар.

Совхозтун шөдөрлөрүндө лю-дернадан аңгыда 180 га чөдө-жөк-тараны, 1500 гектарда чалгыс чылдыг ситенин, 3500 гада чайгаар үгөн ситенин, кукурузаны кезип ажаап алыр сөрүлгө салдынып турар.

Ол ышкан мал чөмнөринин белеткелин бүтү талазын эки чорударын дугуруш. прес-стөр, сенаж салыр, сараттаар эвеноларга ажылдаар улугу немей тургускан.

Кызыл хоорайлан пасса-жирлер АТБ-инден, автосеп-тегел заводундан машина-тех-никалыг бригадалар келер. Оон аңгыда өөреникчилерин, малчыларын бригадалары мал чөмни белеткээр.

«Коммунизмни хереди» совхозтун Николай Серова удурткан мал чөмнөри белет-кээр бригаданың өрткөн чылда күөсөдүрүшкө ажылдап, хөй тонна ситенин, ситосту, сенажы белеткээр. Ол бригадала тергенин ажылдаар механизатор аныктар бар. Александр Оюн, Владимир Оюн, Юрий Оюн, Алексей Оюн, Сергей Оюн дээш оон-да өскөдөр мал чөмнөринин быгыт базазын тургузар дээш бо чылын база кызым-ажылдап, шөдөрлөр сугатарына болгаш өске-даа ажы-ларын кылырында илелкейг кирип турарлар.

К. Х. Шавырааны Тыва АССР-нин салыг министринге томуйлаар дугайында ТЫВА АССР-НИН ДЭЭДИ СОВЕДИНИН ПРЕЗИДИУМУНУН ЧАРЛЫ

Тыва АССР-нің Дээди Соединин Президиумунун Карбай-оол Хертекович ШАВЫРААНЫ Тыва АССР-нің салыг министринге то-муйлаар.

Тыва АССР-нің Дээди Соединин Президиумунун Даргазы М. МЕНДУМЕ. Тыва АССР-нің Дээди Соединин Президиумунун Секретары С. КРАСНЫЙ.

Кызыл хоорай, 1980 чылдың июль 7.

Коммунист дугайында чугаа

АЖЫЛ-ИШТЕН ӨӨРҮШКҮ

лиги бүтүрүштү алынган кыргыз быгылган, төмөткөчкү чоруктар-биле шынгын демиселди чорубарынын араларын депутаттар чытаалаткай.

Советтарынн бухгалтерия тердериин ажалынын коша-каандан сан-төнүнү түзүмүнү шынгын төмөткөчтөр дай. Районга болган советтарга экономикалык анализ бюрдары түзүстүмүзүн, бар-да болза көскү ажалы чок.

Районун албан организа-ция, бухгалтерия тердериин кийинтин өмүт-хоронгынн чыгымдар талым-биле төмөт-көчтөр алынган туурар. Чыжээ, Янун районунун колдөктөй

төмөткөчтөр чоруктар-биле де-миселди күнүздөрдөр чөткөч-аглицистративтер организа-ция роль уалт. Ижык-де болза районуну суз, архитек-тура болган милиция органи-заны бюрдарынн күбөздөткөч-чоруктөр декеккө күнүздөй чөткөчтөрүнн ителдизин тут-саламатта чорутнай туурары-саламат чөткөчтөр дең шүгүмү-дөткөч.

Сессияга депутаттар ижы-нин өмүт-хоронгынн төмөт-көчтөр санчылдар чоруктар-бил-декеккөчтөр бар чөткөчтөрү-идератат, өмүт чыгымдары-аралдарын чытаалаткай.

